INNHOLDSFORTEGNELSE

Vedtekter for forbundet

§ 1 Forbundets virkeområde 3
§ 2 Formål 3
§ 3 Medlemskap 4
§ 4 HK-klubber 5
§ 5 Ungdomsgrupper 5
§ 6 Forbundets organer, administrasjon og oppbygging 6
§ 7 Landsmøtet 7
§ 8 Landsmøtets myndighetsområde 8
§ 9 Ekstraordinært landsmøte 9
§ 10 Representantskapet 9
§ 11 Representantskapets myndighetsområde 10
§ 12 Forbundsstyret 10
§ 13 Forbundsstyrets myndighetsområde 11
§ 14 Forbundsstyrets arbeidsutvalg 12
§ 15 Arbeidsutvalgets myndighetsområde 12
§ 16 Regionorganisasjonen 13
§ 17 Hovedkontor, firmategning og forvaltning 14
§ 18 Revisjon og kontroll 14
§ 19 Kontrollkomitéen 15
§ 20 Tariffkrav og tariffrevisjoner 15
§ 21 Avstemning over tarifforslag 16
§ 22 Arbeidsstans 16
§ 23 Stønad under arbeidsstans 16
§ 24 Særorganisasjoner etc. 17
§ 25 Kontingent og forsikringsandel 17
§ 26 Innbetaling av kontingent og forsikringsandel 17
§ 27 Fritaking for kontingent og forsikringsandel 18
§ 28 Overflytting av medlemskap 18
§ 29 Medlemmer fra utenlandske forbund 19
§ 30 Medlemsforhold ved opphold i utlandet 19

§ 31 Reservefondet 19
§ 32 Uravstemning over forslag som ikke gjelder tarifforslag 19
§ 33 Utelukking av avdelinger og enkeltmedlemmer 20
§ 34 Utmelding og oppløsning av avdeling 20
§ 35 Suspensjon av landsmøtevalgte 20
§ 36 Forskjellige bestemmelser 21
§ 37 Avgjørelse av tvister 21
§ 38 Oppløsning 21
§ 39 Ikrafttreden 21

Normalvedtekter for avdelingene

§ 1 Oppgaver 22
§ 2 Avdelingenes representantskap 22
§ 3 Medlemskap 22
§ 4 Innmelding 23
§ 5 Medlemskontingent 23
§ 6 Årsmøte og medlemsmøter 23
§ 7 Styret 24
§ 8 Tariffkrav, tariffrevisjoner, plassoppsigelser 25
§ 9 Avstemningsregler 25
§ 10 Arbeidsstans 25
§ 11 Avdelingens plikter overfor forbundet og Landsorganisasjonen 26
§ 12 Utelukking av medlemmer 26
§ 13 Suspensjon fra tillitsverv 27
§ 14 Utmelding og oppløsning av avdelingen 27
§ 15 Tolkning av disse vedtekter 28
§ 16 Særvedtekter 28
§ 17 Ikrafttreden 28

VEDTEKTER FOR FORBUNDET

§ 1 FORBUNDETS VIRKEOMRÅDE

Handel og Kontor i Norge, tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge, er en landsomfattende sammenslutning av avdelinger og medlemmer innenfor handels-, industri-, håndverk-, bank-, forsikrings- samt annen kontor- og servicevirksomhet.

§ 2 FORMÅL

Forbundet har til formål:

1. Å organisere lønnstakere og personer under utdanning innenfor forbundets virkeområde og å opprette avdelinger (foreninger) av forbundet for disse.

2. Å påse at de tilsluttede avdelinger blir ledet etter felles retningslinjer. Forbundet skal gjennom gjensidig solidarisk samvirke mellom avdelingene skape enhet og kraft i arbeidet. For å fremme og samordne medlemmenes organisasjonsmessige, yrkesmessige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser, skal forbundet:

   a) Arbeide for at medlemmene får medbestemmelsesrett over sine lønns- og arbeidsvilkår og få disse sikret ved tariffavtaler (overenskomster).

   b) Arbeide for utvidelse av alle medlemmers demokratiske innflytelse på arbeidsplassen.

   c) Arbeide for at yrkets interesser blir ivaretatt og at fordelene som kan oppnås ved rasjonaliseringstiltak og teknisk utvikling, kommer de ansatte til gode.

   d) Arbeide for at det er tilfredsstillende åpningstids- og arbeidstidsbestemmelser for de ansatte i tråd med faglige og politiske mål.

   e) Arbeide for reformer i lovgivningen til trygging av lønnstakernes økonomiske og sosiale forhold.

   f) Arbeide for avtalefestet teoretisk og praktisk yrkesopplæring og videreutdanning av forbundets medlemmer også gjennom bedriftsinterne tiltak.

   g) Støtte medlemmene under godkjent arbeidsnedlegging samt yte rettshjelp i faglige tvister. Yte rettshjelp ved oppsigelse og andre tvistesaker i arbeidsforholdet etter vurdering og forhåndstilsagn.

   h) Yte medlemmene stønad under karensdagene ved oppsigelse/permittering.

   i) Arbeide for å tilrettelegge og gjennomføre tiltak som gir medlemmene økonomiske besparelser og fordeler.

2. Etablere organisert samarbeid med øvrige LO-organisasjoner på den enkelte bedrift samt bidra til å videreutvikle dette.

3. Opprettholde og forsterke det internasjonale samarbeid og arbeide aktivt for fred, avspenning og nedrustning.

4. Være en fri og uavhengig fagbevegelse, men ha et faglig/politisk samarbeid med de partier det er naturlig å samarbeide med.

6. Arbeide for oppretting av lokale likestillingsavtaler.

§ 3 MEDLEMSKAP

A. OPPTAK AV MEDLEMMER

1. Alle lønnstakere som har arbeid og personer under utdanning i det virkeområdet som er bestemt i § 1 og som godkjenner forbundets vedtekter, kan opptas som medlemmer av forbundets avdelinger. Det samme gjelder arbeidsledige innenfor forbundets virkeområde. Arbeidslediges medlemsrettigheter reguleres av representantskapet.

2. Unntak herfra er:

   a) De lønnstakere som står tilsluttet eller representerer et politisk parti som har nazistisk eller fascistisk program eller formål som er beslektet hermed.

   b) De som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans, eller er ekskludert av fagforbund tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge. Disse kan ikke bli opptatt som medlemmer uten etter særskilt vedtak av forbundsstyret.

3. Med de unntak som er nevnt nedenfor kan en bare bli medlem gjennom en avdeling innen forbundet. På steder der det ikke er avdeling, kan medlemmer bli tatt inn direkte (jfr. denne paragrafs avsnitt B, punkt 4) og bli administrert fra hovedkontoret etter avgjørelse av forbundsstyret.

4. Som hovedregel skal medlemmene stå tilsluttet den avdeling på det sted hvor arbeidsplassen ligger, så fremt det finnes en slik avdeling. Dette skal likevel ikke være til hinder for at medlemmet kan delta aktivt i den avdeling hvor medlemmets bosted ligger. Forbundsstyret kan innvilge unntak fra hovedregelen.

5. Funksjonærer i overordnede stillinger av en slik art at det vil være vanskelig for dem å stå i vedkommende avdeling, har anledning til å stå som direkte medlemmer. Søknader om slike medlemskap avgjøres av forbundet i hvert enkelt tilfelle.

6. En lønnstaker kan få bi-medlemskap i forbundet under forutsetning av at vedkommende har sin hovedinntekt i en annen bransje og er organisert i et annet LO-forbund. Retningslinjer for avtale om bi-medlemskap vedtas av LOs sekretariat.

B. OPPTAK AV AVDELINGER OG GRUPPER

1. Alle foreninger av lønnstakere innenfor forbundets virkeområde som erklærer at de vil følge forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter og de vedtak som blir gjort av disse organisasjoner, kan opptas som avdelinger i forbundet. De må videre forplikte seg til å følge forbundets normalvedtekter for avdelingene. Vedtak om avvikelser eller tilføyelser til disse normalvedtekter kan ikke gjøres gjeldende uten at de er godkjent av forbundsstyret. Tvist om medlemskap i forbundet blir avgjort av forbundsstyret med adgang til å anke tvisten inn for Landsorganisasjonen.

2. I de tilfeller hvor avdelingen ikke oppfyller sine oppgaver i henhold til Normalvedtektene for avdelingene, § 1, har forbundsstyret som oppgave å bringe den organisatoriske virksomhet i

orden. Ikke mer enn en avdeling på et sted kan opptas i forbundet uten særskilt godkjenning av forbundsstyret.

3. Spesielle yrkesgrupper hvis medlemmer bor meget spredt, kan danne distriktsavdelinger eller landsomfattende avdelinger etter forbundsstyrets godkjenning.

4. På steder hvor det er flere direkte medlemmer, skal disse i fellesskap danne en gruppe av forbundet. Gruppen velger en tillitsvalgt som danner bindeledd med forbundet. Når gruppen teller mer enn 15 medlemmer, skal det i alminnelighet dannes avdeling.

C. AVDELINGENES OPPBYGGING

REPRESENTANTSKAP

Avdelinger som selv ønsker det, kan etablere representantskapsordning der klubber med egen representasjon velger representantene direkte på arbeidsplassene. Der flere arbeidsplasser skal ha felles representanter, velges disse på avdelingenes årsmøter. Avdelingene avgjør selv representantskapets størrelse, men antallet representanter skal ikke overstige 100 - i Oslo/Akershus 150. Avdelingene avgjør retningslinjene for valg og fastlegger det antall representanter som skal velges på arbeidsplassene eller av årsmøtet.

Forbundsstyret kan fravike bestemmelsene under dette punktet der dette anses hensiktsmessig.

§ 4 HK-KLUBBER

På alle arbeidsplasser med flere medlemmer skal det etableres HK-klubb. Klubben skal være organisasjonens instans på arbeidsplassene.

Det skal velges et klubbstyre på minst 3 medlemmer. Klubbstyret er også tillitsvalgte med det antall avtalene bestemmer. Hvis det er flere HK-klubber i samme bedrift, velges det et felles klubbstyre for å samordne og drøfte felles tiltak. Det felles klubbstyret skal også behandle spørsmål som har betydning for samtlige klubber.

Klubbene skal i samarbeid med avdelingens organer medvirke til at det drives en aktiv faglig og organisasjonsmessig virksomhet på arbeidsplassene. Det er klubbenes oppgave å påse at tariffavtale er opprettet på arbeidsplassen og å ta seg av og søke løst innenfor avtalenes rammer de tvister som måtte oppstå mellom klubbens medlemmer og bedriften - om nødvendig med assistanse fra avdelingen eller forbundet.

HK-klubbene skal aktivt arbeide for at organisasjonsprosenten blir høyest mulig og få gjennomført trekk for fagforeningskontingenten.

Klubbene skal bidra til et godt samarbeid med andre LO-organiserte på arbeidsplassen med sikte på å løse felles problemer og skape et godt arbeidsmiljø for alle arbeidstakere.

§ 5 UNGDOMSGRUPPER

Innenfor den enkelte avdeling, der det er medlemsmessig grunnlag for det, skal det opprettes ungdomsgruppe.

Ungdomsgruppa velger selv styre. Ungdomsgruppas leder tiltrer avdelingens styre med alle rettigheter. Flere avdelinger kan om det er ønskelig opprette felles ungdomsgruppe.

§ 6 FORBUNDETS ORGANER, ADMINISTRASJON OG OPPBYGGING

A. FORBUNDETS BESLUTTENDE ORGANER

Disse er:

1. Landsmøtet
2. Representantskapet
3. Forbundsstyret
4. Forbundsstyrets arbeidsutvalg

B. FORBUNDETS RÅD

Disse er:

1. Faglig forum
2. Bransjeråd
3. Organisasjonsråd
4. Ungdomsråd

FAGLIG FORUM

Faglig forum skal ha en rådgivende funksjon overfor forbundsstyret i forbindelse med forbundets tariff- og næringspolitikk.

Faglig forum skal bestå av representanter fra bransjerådene.

Forbundsstyret avgjør når og på hvilken måte Faglig forum skal sammenkalles og antall representanter som skal møte.

BRANSJERÅD

Bransjerådene består av representanter fra konsernklubbene, de landsomfattende avdelinger og de regionale bransjegrupper. Bransjerådene konstituerer seg selv med leder.

Forbundsstyret har fullmakt til å opprette bransjeråd.

ORGANISASJONSRÅD

De 7 regionlederne og leder av Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelinger (SLA) utgjør forbundets organisasjonsråd. Organisasjonsrådet skal være rådgivende organ i organisasjonspolitiske saker for forbundets beslutningsorganer. Rådet må selv utarbeide retningslinjer som godkjennes av forbundsstyret. Rådet konstituerer seg selv. Arbeidsutvalget har møterett, øvrige personer fra staben innkalles etter behov.

UNGDOMSRÅD

Forbundets ungdomsråd består av ett medlem fra hver region pluss ett medlem fra Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelinger (SLA), i alt åtte medlemmer. Representanten fra SLA har ikke representasjonsrett i forbundets representantskap. Varamedlemmer velges i numerisk rekkefølge. Av og blant ungdomsrådets medlemmer velges en leder.

En av forbundets ansatte skal være sekretær for ungdomsrådet.

Ungdomsrådet utarbeider selv sine retningslinjer som oversendes forbundsstyret for godkjenning.

§ 7 LANDSMØTET

1. Landsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Landsmøtet holdes ordinært hvert 4. år til tid som fastsettes av forbundsstyret.

2. Landsmøtet skal bestå av 250 representanter, inklusive representantskapets medlemmer. Regionene og de landsomfattende avdelingene velger de øvrige representantene til landsmøtet.

   De landsomfattende avdelingers representasjon beregnes på samme måte etter deres samlede medlemstall og tilsvarende regionfordelingen.

   Landsomfattende avdelingers felleskonferanse tilsvarer regionenes representantskap med de samme oppgaver. I denne paragraf vil derfor felleskonferansen for de landsomfattende avdelinger tilsvare region.

   A. Regionenes representasjon beregnes etter det antall medlemmer som har sitt medlemskap i orden pr. 31.12. året før landsmøtet holdes.

   B. Ingen region kan tildeles mer enn 40 representanter.

   C. Regionenes representantskap velger representanter til landsmøtet.

   D. De landsomfattende avdelingers representanter velges av felleskonferansen.

3. Skjemaer for fullmakter sendes fra forbundsstyret. De må være fylt ut og sendt inn til forbundet som e-post innen den frist som er satt av forbundsstyret. Fullmaktene skal i tillegg bekreftes pr. e-post av regionkontorleder samt en av regionstyrets medlemmer.

   Fullmaktene granskes av en fullmaktskomité valgt av forbundsstyret. Komitéen legger sin innstilling fram for landsmøtet som gjør endelig vedtak om godkjenning av fullmaktene.

4. Tiden for landsmøtet skal fastsettes minst 1 år før det holdes. Melding om tidspunktet skal sendes til regionene med foreløpig dagsorden for landsmøtet.

5. Regioner og forbundsstyret har rett til å sette fram forslag for landsmøtet. Forslagene skal være motiverte og må være kommet inn til forbundsstyret innen den frist som fastsettes av dette.

   Denne frist skal meddeles regionene og avdelingene samtidig med melding om tidspunktet for landsmøtet (jfr. § 7, pkt. 4) og ikke være kortere enn 3 måneder. Forslag til dagsorden, forretningsorden og de innsendte forslag skal sendes avdelingene og regionene senest 2 måneder før landsmøtet.

   Medlemmer, klubber, bransjegrupper, ungdomsutvalg og avdelinger som ønsker å fremme forslag til landsmøtet, sender disse til regionorganisasjonen innen den tidsfrist den enkelte region fastsetter.

6. Landsmøtet gjør vedtak om den endelige dagsorden og forretningsorden.

7. Ved avstemning på landsmøtet har hver representant én stemme. Sakene blir avgjort ved stemmeflertall med mindre noe annet er særskilt bestemt (jfr. § 8, punktene 2 og 7). I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.

8. Forbundsstyrets medlemmer har ikke stemmerett ved godkjenning av virksomhetsrapporter.

Ansatte som av forbundsstyret blir innkalt til landsmøtet, har tale- og forslagsrett.

I en eventuell tvist mellom forbundsstyret og representantskapet som blir brakt fram på landsmøtet, har ikke representantskapets medlemmer stemmerett. I slike saker har de bare tale- og forslagsrett.

9. Forbundets kontrollkomité skal være til stede på landsmøtet hvor dens medlemmer har talerett. Kontrollkomitéen har forslagsrett i saker som den er pliktig til å uttale seg om etter vedtektene.

10. Representantenes reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste dekkes av forbundet. Dessuten dekker forbundet utgifter etter forbundets diettregulativ. Reiseutgifter dekkes etter det som er hensiktsmessig og økonomisk forsvarlig.

§ 8 LANDSMØTETS MYNDIGHETSOMRÅDE

LANDSMØTE SKAL:

l. Behandle og gjøre vedtak i alle saker som er ført opp på den vedtatte dagsorden. På dagsordenen skal alltid stå behandling av virksomhetsrapporter og orientering om regnskaper for landsmøteperioden.

2. Velge forbundsleder, 1. nestleder og 2. nestleder. Disse er selvskrevne medlemmer av forbundsstyret. Disse tre utgjør forbundsstyrets arbeidsutvalg. Se § 14. Valg av ovennevnte tillitsvalgte foregår ved særskilte valg, for øvrig etter reglene i pkt. 7, siste avsnitt.

   Ingen er valgbar til forbundsstyrets arbeidsutvalg hvis vedkommende har fylt 60 år ved landsmøtets åpning.

   Dersom et medlem av forbundsstyrets arbeidsutvalg fratrer som følge av aldersbestemmelsen, skal vedkommende ha rett til stilling i forbundet fram til gjeldende pensjonsalder.

3. Velge ytterligere 9 medlemmer til forbundsstyret, hvorav 1 fra de landsomfattende avdelingene og 2 fra region Øst. Alle regionene skal være representert.

   Til forbundsstyret velges 3 varamedlemmer fra region Øst. For øvrige medlemmer velges det 2 varamedlemmer. Varamedlemmene velges i numerisk rekkefølge.

4. Velge kontrollkomité på 3 medlemmer og 3 varamedlemmer. Lederen i komitéen skal velges ved et særskilt valg etter de regler som er nevnt i pkt. 7, siste avsnitt.

5. Velge representanter med personlige vararepresentanter til Landsorganisasjonens representantskap.

6. Velge representanter med personlige vararepresentanter til Landsorganisasjonens kongress.

7. Det skal ved valgene tas hensyn til de forskjellige medlemsgrupper og bransjer.

   Ved valgene kreves absolutt flertall. Har en ikke oppnådd det ved første gangs avstemning, foretas bundne valg mellom de to som har oppnådd det høyeste stemmetall. Får disse to samme stemmetall, skal det foretas loddtrekning.

8. Foreta endringer i vedtektene. Ved vedtektsendringer kreves at mer enn halvparten av de avgitte stemmer har stemt for endringene (absolutt flertall). Benkeforslag om endringer i vedtektene kan ikke tas opp til behandling på landsmøtet uten at det har sammenheng med et forslag som er satt fram på vanlig måte.

9. Avgjøre tvistespørsmål mellom forbundsstyret og representantskapet, mellom disse og de tilsluttede avdelinger eller mellom avdelingene innbyrdes, om ikke vedtektene fastsetter noen annen måte å gå fram på.

10. Treffe endelig avgjørelse i saker om utelukking av avdelinger og medlemmer.

§ 9 EKSTRAORDINÆRT LANDSMØTE

1. Ekstraordinært landsmøte kan innkalles av representantskapet når det oppstår særlig viktige og/ eller uforutsette situasjoner. Forbundsstyret har plikt til å innkalle til ekstraordinært landsmøte etter vedtak i 5 regioners representantskap (Sammenslutningen av de Landsomfattende Avdelingene (SLA) defineres her som en region).

2. Ekstraordinært landsmøte innkalles med minst 15 dagers varsel og kan bare behandle de saker som var årsaken til innkallingen.

3. Om tiden tillater det, velges representanter til det ekstraordinære landsmøtet på samme måte som bestemt i § 7. I motsatt fall møter de som var representanter på siste ordinære landsmøte. Representantskapet avgjør med bindende virkning hvilken framgangsmåte som skal nyttes.

§ 10 REPRESENTANTSKAPET

1. Representantskapet består av 45 medlemmer.

   Representantskapet har følgende sammensetning:

Forbundsstyret:	13 medlemmer
Regionledere/leder fra SLA:	8 medlemmer
Ungdomsrådet:	7 medlemmer
Sekretærgruppa i HK/ HK-klubben:	1 medlem

   Utover dette velger Sammenslutningen av de landsomfattende avdelinger (SLA) 1 medlem, hver region to medlemmer, bortsett fra region Øst som velger tre medlemmer. Varamedlemmer velges i numerisk rekkefølge.

   Varamedlemmer til forbundsstyret er også varamedlemmer til representantskapet. Varamedlemmer til representantskapet fra ungdomsrådet er i henhold til § 6, pkt. B.

   Hvis en regionleder er valgt til representantskapet på annen måte, kan nestleder/styremedlem velges. Regionene velger varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

   Landsomfattende avdelinger og Sekretærgruppa/HK-klubben velger varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

2. Representantskapet kommer sammen til møte så ofte forbundsstyret finner det nødvendig, dog minst en gang hvert år.

3. Møtene i representantskapet ledes av forbundets leder. I lederens fravær ledes møtene av 1. nestleder. I begges fravær ledes møtene av 2. nestleder. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

4. Godtgjøring for reiseutlegg, diett og tapt arbeidsfortjeneste i anledning representantskapsmøtene betales av forbundet.

5. Ansatte som innkalles av forbundsstyret til møter i representantskapet, har tale- og forslagsrett.

§ 11 REPRESENTANTSKAPETS MYNDIGHETSOMRÅDE

REPRESENTANTSKAPET SKAL:

1. Behandle forbundets virksomhet i samsvar med § 2.

2. Forbundets regnskaper godkjennes av forbundsstyret og legges fram for representantskapet til orientering.

3. Behandle hovedretningslinjer for forbundets tariffpolitikk.

4. Behandle aktuelle samfunnspolitiske spørsmål og foreta en evaluering av tiltaksplaner og status for de faglige og politiske mål.

5. Foreta konstituering for den inneværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte som er valgt i henhold til § 8, pkt. 2, er fratrådt.

   Foreta suppleringsvalg for den inneværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte som er valgt i henhold til § 8, pkt.3, er fratrådt.

   Foreta suppleringsvalg for den inneværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte som er valgt i henhold til § 8, pkt. 4, er fratrådt.

6. Velge valgkomité til landsmøte bestående av en representant fra hver region, samt en fra de landsomfattende avdelinger.

   Forbundsstyret oppnevner i tillegg en representant.

7. Behandle saker som innankes av medlemmer i forbundsstyret.

8. Behandle andre saker som er ført opp på dagsorden.

9. Fastsette kontingenten samt fordele denne til de fonds som forbundet har opprettet.

10. Representantskapet kan i landsmøteperioden, etter innstilling fra forbundsstyret og anbefaling fra kontrollkomiteen, foreta endringer i vedtektsbestemmelsene. Forutsetningen er at vedtektene på grunn av ytre forhold ikke lar seg praktisere.

§ 12 FORBUNDSSTYRET

1. Forbundsstyret, som består av 13 medlemmer, har sitt sete i Oslo. Det er vedtaksført når minst 8 av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet er forbundslederens stemme avgjørende, jfr. §14, pkt. 1-3. Av forbundsstyrets 13 medlemmer velger HK-klubben/Sekretærgruppa i HK ett medlem med 2 varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

2. Forbundsstyret vedtar sin egen møteplan.

3. Til forbundsstyrets møter har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra 3 møter etter hverandre eller i løpet av 12 måneder uten at det melder gyldig forfall, skal det utelukkes fra forbundsstyret og første vararepresentant rykker opp som medlem.

4. Den til en hver tid valgte leder av ungdomsrådet møter i forbundsstyret med tale- og forslagsrett dersom denne ikke er valgt til ordinært forbundsstyremedlem.

5. Ansatte som av arbeidsutvalget blir innkalt til forbundsstyrets møter, har tale- og forslagsrett.

6. Om det er meningsforskjell i forbundsstyret, har mindretallet rett til å innanke følgende saker for representantskapet:

   a) Utelukking av medlemmer
   b) Suspensjon av medlemmer av forbundsstyrets arbeidsutvalg
   c) Anvendelse av forbundets midler
   d) Tolkningstvister i henhold til § 13, pkt. 16

§ 13 FORBUNDSSTYRETS MYNDIGHETSOMRÅDE

FORBUNDSSTYRET SKAL:

1. Lede forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, landsmøtets og representantskapets vedtak.

2. Opprette nye sekretærstillinger og inndra sekretærstillinger.

3. Ansette administrative ledere sentralt, regionkontorledere og sekretærer etter innstilling fra et ansettelsesråd som består av like mange (minst to) medlemmer fra hver av partene.

4. Beslutte regionenes geografiske områder, godkjenne regionenes vedtekter/retningslinjer og budsjetter.

5. Godkjenne etablering av bransjegrupper og –råd.

6. Godkjenne retningslinjer for forbundets Faglig forum, bransje-, organisasjons- og ungdomsråd.

7. Forvalte forbundets midler i samsvar med § 17, pkt. 3, og å gi bevilgninger som ikke er fastsatt av landsmøtet.

8. Påse at medlemmene følger de retningslinjer som er trukket opp for forbundets virksomhet.

9. Lede tariffarbeidet slik at det blir i samsvar med forbundets og Landsorganisasjonens formål og de til enhver tid gjeldende retningslinjer.

10. Følge utviklingen på arbeidsmarkedet og i næringslivet.

11. Innkalle representantskapet og landsmøtet og forberede de saker som skal opp til behandling der.

12. Suspendere landsmøtevalgte i samsvar med § 35.

13. Godkjenne lønns- og arbeidsvilkår for valgte og ansatte, unntatt § 15, pkt. 3 (kontorpersonale).

14. Fastsette det diettregulativ som skal gjelde for forbundets valgte og ansatte og i andre tilfelle der forbundet dekker diettutgiftene.

15. Fastsette retningslinjer for behandling og avgjørelse av søknader fra medlemmer om fritak for kontingent (jfr. § 27, pkt. 5).

16. Behandle og godkjenne regnskap og revisjonsberetning for foregående år.

17. Behandle og foreløpig godkjenne forbundets virksomhetsrapporter.

18. Behandle og godkjenne forbundets budsjetter.

19. Avgjøre tvister om tolkning av forbundets vedtekter.

20. Behandle forbundsstyrets arbeidsutvalgs protokoller.

21. Forbundsstyret skal utarbeide årlige tiltaksplaner for gjennomføring av de faglige og politiske målene.

§ 14 FORBUNDSSTYRETS ARBEIDSUTVALG

1. Forbundsleder har den daglige ledelse av forbundet og har ansvaret for forbundets virksomhet og leder representantskapets og forbundsstyrets møter.

2. 1. nestleder overtar lederens funksjoner under dennes fravær.

3. 2. nestleder overtar lederens og 1. nestleders funksjoner under begges fravær.

4. For øvrig fordeles ansvarsområdene og arbeidsoppgavene mellom arbeidsutvalgets medlemmer på en hensiktsmessig måte.

5. Ansatte som blir innkalt til møter i arbeidsutvalget, har tale- og forslagsrett.

§ 15 ARBEIDSUTVALGETS MYNDIGHETSOMRÅDE

FORBUNDSSTYRETS ARBEIDSUTVALG SKAL:

1. Behandle saker som ikke er vedtektsfestet under andre besluttende organer, herunder saker delegert av forbundsstyret.

2. Bistå avdelingene, HK-klubbene og arbeidsplassene ved forhandlinger om lønns- og arbeidsvilkår og gi råd om organisasjonsarbeidet.

3. Ansette kontorpersonalet etter innstilling fra et ansettelsesråd som består av like mange (minst to) medlemmer fra hver av partene.

   Fastsette lønns- og arbeidsvilkår for dette etter forhandlinger med tillitsvalgte.

4. Behandle/godkjenne opprettelse av konsernklubber i samsvar med fastsatte retningslinjer for disse.

5. Fremlegge virksomhetsrapporter, regnskap og revisjonsberetning for foregående år.

§ 16 REGIONORGANISASJONEN

A. REGIONORGANISASJONEN

REGIONORGANISASJONEN

Forbundet er inndelt i 7 regioner. Det er forbundsstyret som beslutter regionenes geografiske område.

FORMÅL

Regionene skal samordne og gjennomføre tillitsvalgtopplæring, medlemsrekruttering, ungdomsvirksomhet, yte bistand og service overfor medlemmer, klubber, avelinger og regionale bransjegrupper.

B. REGIONORGANISASJONENS BESLUTTENDE ORGANER

Disse er:

1. Representantskapet
2. Regionstyret
3. Regionens arbeidsutvalg

C. REGIONENS RÅD

Disse er:

1. Faglig utvalg
2. Bransjegrupper
3. Ungdomsutvalg

Regionens råd utarbeider forslag til egne retningslinjer som skal godkjennes av regionens representantskap.

FAGLIG UTVALG

Regionstyret kan etablere et faglig utvalg som skal ha en rådgivende funksjon overfor regionstyret i tariff- og næringspolitiske spørsmål. Regionstyret innkaller faglig utvalg til møter etter behov.

Faglig utvalg består av representanter fra de regionale bransjegrupper og avdelingene.

BRANSJEGRUPPER

Regionen skal opprette bransjegrupper i henhold til de bransjegrupperinger forbundsstyret har vedtatt dersom det er grunnlag for det. Bransjegruppene konstituerer seg selv med leder.

UNGDOMSUTVALG

Regionene skal opprette ungdomsutvalg. Ungdomsutvalget utarbeider selv sine retningslinjer som godkjennes av regionstyret. Valg av ungdomsutvalg skjer på en årlig regional ungdomskonferanse for medlemmer under 30 år.

D. REGIONORGANISASJONENS OPPBYGGING

REGIONENES REPRESENTANTSKAP

I hver av forbundets regioner skal det være et representantskap. Størrelsen fastsettes av det enkelte representantskap. Avdelingene skal på sine årsmøter velge representant(er) til regionenes representantskap.

Regionenes representantskap fastsetter sine retningslinjer etter vedtak med absolutt flertall, og disse skal godkjennes av forbundsstyret.

Regionenes representantskap velger medlemmer til forbundets representantskap og forbundets ungdomsråd med varamedlemmer i numerisk rekkefølge.

REGIONSTYRE
Representantskapets årsmøte velger et styre. Styrets størrelse avgjøres av representantskapet. Forbundsstyre- og ungdomsrådsmedlemmer skal være en del av styret. De ansatte ved regionkontoret velger en representant til styret. Innen styret skal det velges et arbeidsutvalg.

Styret er vedtaksført når flere enn halvparten av medlemmene er tilstede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.

E. REGIONENES BUDSJETT OG REGNSKAPER

REGIONENES BUDSJETT
Regionene skal behandle forslag til budsjett med den ramme som framkommer av regionenes forventede kontingentandel. Budsjettet skal godkjennes av forbundsstyret i forbindelse med forbundets budsjettbehandling.

REGIONENES REGNSKAPER
Regionene skal behandle regnskapet. Regnskapet skal innsendes for godkjennelse av forbundsstyret i henhold til de frister forbundet setter.

§ 17 HOVEDKONTOR, FIRMATEGNING OG FORVALTNING

1. Forbundet har sitt hovedkontor i Oslo.

2. Forbundsstyret bestemmer hvem som skal forplikte forbundet.

3. Forbundet skal plassere sine midler mot betryggende sikkerhet. Dessuten kan midler plasseres i aksjefond og kjøp av aksjer i foretak som forbundet er interessert i å være medeier i og til medlemmenes beste.

4. Forbundsstyret skal til enhver tid påse at forbundets formue anbringes slik at nødvendige likvide midler er til stede eller kan skaffes til veie på kort varsel om situasjonen skulle kreve det.

5. Alle rentebærende verdipapirer som tilhører forbundet, skal oppbevares i bankdepot.

6. Forbundets investeringsutvalg består av arbeidsutvalgets medlemmer.

§ 18 REVISJON OG KONTROLL

1. Revisjon av forbundets regnskaper utføres av statsautorisert revisor eller et revisjonsselskap av statsautoriserte revisorer valgt av LOs representantskap.

2. I den utstrekning det følger av god revisjonsskikk, skal revisor granske regnskaper og årsoppgjør. Revisor skal følge de instrukser og pålegg som gis av Landsorganisasjonen og forbundets organer, såfremt de ikke strider mot lov, vedtekter eller god revisjonsskikk. I den utstrekning revisor finner det forsvarlig etter kravene til god revisjonsskikk, skal han bygge sitt

arbeid på den interne kontroll.

3. Alle regnskaper skal være undertegnet av forbundets arbeidsutvalg. Protokoll fra kontrollkomitèen og revisjonsberetning vedlegges regnskapene.

4. Revisor eller den han utpeker, plikter å være til stede på de møter regnskapene godkjennes. Leder av kontrollkomiteen skal møte på det møtet som godkjenner regnskapet.

§ 19 KONTROLLKOMITÉEN

1. Kontrollkomitéen er landsmøtets kontrollorgan.

2. Til kontrollkomitéen har medlemmene møteplikt. Uteblir et medlem fra 3 møter uten at det melder gyldig forfall, skal det utelukkes fra kontrollkomitéen, og første vararepresentant rykker opp som medlem.

3. Kontrollkomitéen skal føre tilsyn med forbundets virksomhet og påse at det følger lover og forskrifter, vedtekter og vedtak i forbundets besluttende organer samt vanlig organisasjonsmessig praksis.

4. Kontrollkomitéen kan til enhver tid forlange seg forelagt forbundets protokoller og dokumenter og kreve at tillitsvalgte og ansatte gir de opplysninger som komitéeen mener er nødvendig for at den skal utføre sitt verv.

5. Kontrollkomitéen skal føre protokoll fra sine møter.

6. Kontrollkomitéen avgir sin årsberetning til forbundsstyret.

§ 20 TARIFFKRAV OG TARIFFREVISJONER

1. Setter forbundsstyret fram krav om ny tariffavtale, må kravet godkjennes av Landsorganisasjonens sekretariat på forhånd.

2. Plassoppsigelse kan foretas når Landsorganisasjonens sekretariat har gitt godkjenning etter punkt 1.

3. Fører ikke forhandling eller mekling fram og forbundet vil sette arbeidsstans i verk, må godkjenning fra Landsorganisasjonens sekretariat innhentes.

4. Om en tariffrevisjon omfatter flere forbund eller fag, har forbundet plikt til å overlate ledelsen av forhandlingene til et forhandlingsutvalg i samsvar med Landsorganisasjonens vedtekter § 14, punkt 5.

5. Krav om opprettelse eller oppsigelse av tariffavtale kan av regionene bare fremmes gjennom forbundsstyret.

6. Krav om ny tariffavtale for medlemmer forberedes av regionen som deretter sender saken til forbundet. Ved krav om opprettelse av ny tariffavtale eller ved revisjon av bestående avtale skal regionen på anmodning sende inn de opplysninger som forbundet finner nødvendig.

7. Ingen region kan på egen hånd gå til plassoppsigelse.

8. Ingen region kan på egen hånd iverksette arbeidsstans.

§ 21 AVSTEMNING OVER TARIFFORSLAG

1. Tarifforslag skal forelegges de medlemmer det gjelder til avstemning og på en slik måte at avstemningsresultatet gir et best mulig uttrykk for medlemmenes oppfatning. Gjelder forslaget en landsomfattende tariffavtale som bestemmer lønns- og arbeidsvilkårene for hele faget, har alle berørte medlemmer rett til å delta i avstemningen.

2. Har flertallet av de medlemmer som tarifforslaget gjelder stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot, er det forkastet.

3. Blir ikke vilkårene i punkt 2 fylt, er avstemningen ikke bindende med mindre 2/3 eller mer av de medlemmer tarifforslaget gjelder har deltatt i avstemningen.

4. Har mindre enn 2/3 tatt del i avstemningen og vilkåret etter punkt 2 ikke er fylt, sender forbundsstyret melding om avstemningen med innstilling til Landsorganisasjonens sekretariat om forslaget bør vedtas eller forkastes.

5. Omfatter en tariffrevisjon også andre forbund, forholdes som bestemt i Landsorganisasjonens vedtekter § 14, punkt 5-10.

§ 22 ARBEIDSSTANS

1. Når samtykke til å iverksette arbeidsstans foreligger eller lockout er varslet, velger alle regioner/ landsomfattende avdelinger som berøres av arbeidsstansen, en streike- eller lockoutkomité. Regionen fordeler konfliktstønaden og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.

2. Så lenge arbeidsstansen varer, må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av arbeidsstansen eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Tar medlemmene annet arbeid, må de gi melding om det til regionen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid, faller stønaden bort.

3. Arbeidsstansen kan som regel ikke heves før regionen/den landsomfattende avdeling som er interessert i den, har uttalt seg. Den landsomfattende avdelingen/regionen kan heller ikke heve arbeidsstansen før forbundsstyrets samtykke er gitt.

4. Bare de medlemmer som interessetvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsettelse av arbeidsstansen.

5. Ved alle avstemninger følges reglene i § 21 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i avdelingens Normalvedtekter § 9.

§ 23 STØNAD UNDER ARBEIDSSTANS

1. Arbeidsstans satt i verk på den måten som er fastsatt i disse vedtekter, gir alle medlemmene som omfattes av arbeidsstans, rett til stønad etter satser fastsatt av forbundsstyret.

2. Stønad betales fra og med første streikedag, også for søn- og helligdager som faller i tidsrommet av en konflikt.

3. Medlemmer som var syke da arbeidsstansen ble satt i verk, har krav på stønad fra den dagen de ble friskmeldte mot å legge fram legeattest om det. Medlemmer som var utskrevet til militærtjeneste da arbeidsstansen ble satt i verk, får stønad fra den dag de ble dimittert.

4. Ingen har krav på understøttelse uten å ha vært medlem av forbundet og betalt kontingent i minst 1 måned og er à jour med kontingenten.

5. Hvis særlige hensyn taler for å gjøre unntak fra reglene i punkt 2 - 4, har forbundsstyret adgang til å treffe avgjørelse i hvert enkelt tilfelle.

§ 24 SÆRORGANISASJONER ETC.

Ingen særorganisasjoner, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innen fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonens.

§ 25 KONTINGENT OG FORSIKRINGSANDEL

1. Representantskapet fastsetter kontingenten og fordeling av den. Til fremme av forbundets formål skal avdelingene/regionene innbetale andel av hvert medlems kontingent til forbundet.

2. I henhold til avdelingsvedtektenes § 5 vedtar avdelingene/regionene selv størrelsen av den kontingent medlemmene skal betale, men det er representantskapet som fastsetter den minste kontingentsats medlemmene skal betale til avdelingene/regionene.

3. Medlemmer i lønnet arbeid betaler kontingent fastlagt i prosent og forsikringsandel. Forsikringsandelen skal dekke forbundets totale premie til de til enhver tid vedtatte kollektive LO Favør-produkter. Endringer i forsikringsandel skjer ved endringer i premien til det forsikringsselskap Handel og Kontor i Norge til enhver tid har forsikringsavtale med. Prosentkontingenten beregnes av den enkeltes brutto inntekt.

4. Lærlinger i bedrifter innenfor Handel og Kontors organisasjonsområde tilbys et lærlingmedlemskap med samme rettigheter som ordinære medlemmer. Kontingenten fastsettes av representantskapet.

5. Hvis ekstraordinære forhold gjør det nødvendig, kan forbundsstyret utligne ekstrakontingent.

§ 26 INNBETALING AV KONTINGENT OG FORSIKRINGSANDEL

A. MEDLEMMENES INNBETALING AV KONTINGENT OG FORSIKRINGSANDEL

1. Medlemmene skal betale kontingent og forsikringsandel innen utgangen av hver løpende måned.

2. Medlemmer som skylder for mer enn 1 måned utover betalingsmåneden (se punkt 1), har tapt de medlemsrettigheter som er fastsatt i forbundets og avdelingenes vedtekter inntil restansen er dekket. Om det i spesielle tilfelle inngås avtale om betalingen av restanse, trer rettighetene først i kraft igjen når innbetalingen er à jour (se Normalvedtekter for avdelingene § 5).

3. Forbundet inngår trekkavtale med medlemmers arbeidsgivere om at trukket fagforenings-kontingent skal sendes direkte til forbundet som forestår fordelingen. Dette er en del av tariff-avtalene.

4. Kontingent betales for årets 12 måneder.

5. Ekstrakontingent skal innbetales til de tider som er fastsatt av forbundsstyret.

§ 27 FRITAKING FOR KONTINGENT OG FORSIKRINGSANDEL

A. KONTINGENT

1. Medlemmer som har fylt 70 år, gis automatisk fritak for kontingent. Medlemmer som av andre grunner er pensjonist, fritas for kontingent ved å fremlegge bekreftelse på pensjonsforholdet.

2. Medlemmer som fritas etter ovennevnte bestemmelser, må ha vært sammenhengende medlem av LO-forbund og betalt kontingent de siste 10 år. De som ikke fyller disse vilkår, betaler kontingent av brutto ytelser.

3. Medlemmer med 40 års medlemskap som ikke er i lønnet arbeid, gis kontingentfritak.

4. Medlemmer som er permittert eller arbeidsledige, gis fritak for kontingent.

5. Medlemmer som er under rehabilitering og attføring, gis fritak for kontingent dersom ved-kommende har sammenhengende medlemskap på minimum 3 år.

B. FORSIKRINGSANDEL

1. Medlemmer fritas for forsikringsandel ved fylte 75 år, eller ved 40 års sammenhengende medlemskap i LO forbund og ikke er i lønnet arbeid.

2. For medlemmer som er fritatt for de til enhver tid gjeldende kollektive LO Favør-produkter, dekker forbundet premien. Forbundet dekker ikke kollektiv hjemforsikring for de som reserverte seg fra ordningen.

3. Individuelle LO Favør-forsikringer dekkes av medlemmet.

§ 28 OVERFLYTTING AV MEDLEMSKAP

1. Medlemmer kan overflyttes fra en avdeling innen forbundet til en annen og fra et forbund innen Landsorganisasjonen til et annet. I slike tilfelle må medlemmet fylle de vilkår Landsorganisa-sjonens vedtekter fastsetter om overflytting.

2. Fra annet forbund må medlemsbevis i det gamle forbundet i frameldt stand sendes regionen sammen med meldingen.

3. Ved overføring får medlemmer straks alle rettigheter i forbundet i forhold til varighet av medlemskap i tidligere forbund.

4. Overflytting skal finne sted innen 1 måned etter at medlemmet har tatt arbeid innenfor et annet forbunds virkeområde.

5. Har ikke forbundet noen avdeling på det sted medlemmet er sysselsatt, bør det registreres som medlem i nærmeste avdeling eller unntaksvis fortsette som direkte medlem av forbundet. Ved opprettelse av avdeling på vedkommende sted overføres medlemskapet til denne avdeling. Ved direkte medlemskap sendes medlemsbeviset inn til forbundet for overføring, og medlemmet betaler kontingent én gang i måneden til forbundet.

§ 29 MEDLEMMER FRA UTENLANDSKE FORBUND

1. Medlemmer fra utenlandske forbund som forbundet har gjensidig overenskomst med, opptas i forbundet med fulle rettigheter regnet fra den tiden medlemmet ble organisert om vilkårene ellers er til stede.

2. Et medlem fra utenlandsk forbund som forbundet ikke har gjensidig overenskomst med og som har sitt medlemsbevis i orden, kan opptas som medlem, og medlemmets rettigheter blir regnet fra den dag det blir opptatt i forbundet.

3. For utenlandsk lønnstaker som blir overflyttet til forbundet, skal det utskrives nytt medlemsbevis.

§ 30 MEDLEMSFORHOLD VED OPPHOLD I UTLANDET

1. Medlemmer som reiser ut av landet for minst 6 måneder, kan søke forbundet om å betale forsikringsandel. I den tid forsikringsandel betales, opprettholdes rettighetene i de til enhver tid gjeldende kollektive LO Favør-produktene. Øvrige rettigheter er satt ut av kraft.

2. Når medlemmet vender tilbake til Norge, får det tilbake alle de rettigheter i forbundet som det hadde da det reiste utenlands. Disse rettigheter trer i kraft samme dag som ordinær kontingentinnbetaling begynner.

3. Alle søknader om medlemsskap ved utenlandsopphold som nevnt i pkt. 1, avgjøres av arbeidsutvalget.

§ 31 RESERVEFONDET

1. Forbundet har plikt på seg til å opparbeide et reservefond (kampfond), som svarer til minst kr 1.500,- pr. yrkesaktiv medlem omfattet av tariffavtale.

2. Reservefondets midler skal anbringes slik at de hurtig kan disponeres når situasjonen krever det.

§ 32 URAVSTEMNING OVER FORSLAG SOM IKKE GJELDER TARIFFORSLAG

1. Forbundsstyret kan gjøre vedtak om uravstemning i viktige saker. Forbundsstyret avgjør etter hvilke retningslinjer uravstemningen skal foregå.

2. Avstemningen kan holdes blant alle avdelinger eller blant bestemte avdelinger.

3. Avstemningen skal være hemmelig og ordnes slik at alle medlemmer kan avgi stemme.

4. Har flertallet av de avgitte stemmer stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet av de avgitte stemmer stemt mot forslaget, er det forkastet.

5. Avdelingen/regionen sender inn avstemningsresultatet. Stemmesedlene oppbevares i avdelingen/ regionen i 2 måneder etter stemmefristens utløp.

6. Avdelingsstyret eller stemmestyret har taushetsplikt med hensyn til resultatet av avstemningen lokalt inntil det totale avstemningsresultatet er offentliggjort.

§ 33 UTELUKKING AV AVDELINGER OG ENKELTMEDLEMMER

1. Avdelinger som setter seg utover forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter eller vedtak i samsvar med disse, kan utelukkes fra medlemskap etter vedtak av forbundsstyret. Slikt vedtak kan innen en måned etter at avdelingen har fått skriftlig melding om det, påankes til landsmøtet, uten at klagen har oppsettende virkning.

2. Enkeltmedlemmer kan utelukkes etter vedtak av forbundsstyret. Slikt vedtak kan innen 1 måned etter at medlemmet har fått skriftlig melding om det, påankes til landsmøtet uten at klagen har oppsettende virkning.

§ 34 UTMELDING OG OPPLØSNING AV AVDELING

1. Utmelding av forbundet kan bare skje når forslag om det vedtas på ordinært årsmøte med 2/3 flertall av avdelingens medlemstall. Votering skal foregå hemmelig ved skriftlig avstemning, og bare den som har vært medlem og betalt kontingent i 12 måneder til og med den måneden hvori årsmøtet holdes, har stemmerett. Avstemningen skal skje under forbundets kontroll.

   I tilfelle utmelding vedtas i samsvar med det som er nevnt foran, kan medlemskapet i forbundet sies opp med 6 måneders varsel, men forbundet har i mellomtiden rett til å avholde ny avstemning blant medlemmene ved innkalling til ekstraordinært årsmøte, hvor avstemningen foregår etter samme regler og på samme måte som nevnt ovenfor.

   Avdelinger som trer ut av forbundet og medlemmer av slike avdelinger har ikke rett til å få tilbakebetalt midler. De har heller ikke noe som helst krav på forbundets understøttelse. Fortsetter noen som direkte medlemmer, beholdes de opparbeidede rettigheter såfremt ingen andre bestemmelser i vedtektene er til hinder for det.

2. Om en avdeling oppløses, avsettes dens midler på egen konto i regionen, og disse midler tilfaller regionen hvis det ikke stiftes avdeling igjen på stedet innen 3 år.

3. Ved sammenslåing av avdelinger overføres alle midler og eiendeler til den nye avdelingen.

§ 35 SUSPENSJON AV LANDSMØTEVALGTE

Landsmøtevalgte kan suspenderes fra sine tillitsverv av forbundsstyret. For fastlønte kan suspensjon skje med tap eller bibehold av lønn. Vedtaket om suspensjon må legges fram for landsmøtet til endelig avgjørelse. Den suspenderte har i slikt tilfelle talerett på landsmøte.

§ 36 FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

Avdelinger som har feriehjem, understøttelseskasser eller andre fonds må avpasse lover og statutter for sine institusjoner i overensstemmelse med forbundets vedtekter, og de er ikke gyldige uten forbundsstyrets godkjenning. Forbundsstyrets avgjørelse kan innankes for landsmøtet.

§ 37 AVGJØRELSE AV TVISTER

Tolkning av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistespørsmål som ikke direkte er løst i vedtektene.

§ 38 OPPLØSNING

Forbundet kan ikke oppløses så lenge 2 regioners representantskap vil opprettholde det.

§ 39 IKRAFTTREDEN

Disse vedtekter trer i kraft fra 15. september 2004. Om endring av vedtektene, se § 8, punkt 8.

Normalvedtekter for avdelingene

(Se § 3 B, punkt 1 i forbundets vedtekter)

…… Handel og Kontor er en avdeling av Handel og Kontor i Norge og en sammenslutning av lønnstakere innenfor forbundets organisasjonsområde i sitt geografiske område.

§ 1 OPPGAVER

Avdelingene skal ved koordinering og aktivitetsskaping fremme og samordne medlemmenes organisasjonsmessige, yrkesmessige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser. Avdelingen har som oppgaver:

1. Å arbeide for det formål og etter de retningslinjer og synspunkter som går fram av vedtektene for Handel og Kontor i Norge og av vedtektene for Landsorganisasjonen i Norge.

2. Å søke å organisere alle lønnstakere og personer under utdanning som kommer inn under forbundets organisasjonsområde på stedet.

3. Å arbeide for medlemmenes faglige og organisasjonsmessige oppgaver og interesser gjennom motivering og opplysningsarbeid.

4. Å opprette ungdomsgruppe hvor dette er hensiktsmessig og påse at den arbeider etter bestemmelser fastsatt av forbundsstyret.

5. Å behandle spørsmål om opptak eller utelukking av medlemmer.

6. Å slutte seg til LO-avdelinger på stedet.

§ 2 AVDELINGENES REPRESENTANTSKAP

Avdelinger som selv ønsker det, kan opprette representantskap slik det er fastsatt i forbundets vedtekter (§ 3, avsnitt C). Representantskapet er avdelingens høyeste myndighet mellom årsmøtene.

§ 3 MEDLEMSKAP

1. Med de unntak som er nevnt i forbundets vedtekter § 3 a, punkt 2, kan alle lønnstakere som godtgjør at de har arbeid i en av de arbeidsgrener som hører inn under forbundets organisasjonsområde, og personer under utdanning, bli medlemmer av avdelingen. Det samme gjelder arbeidsledige som har hatt arbeid innenfor forbundets virkeområde.

2. Vilkårene for medlemskap er for øvrig at medlemmet godtar avdelingens, forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter og vedtak i samsvar med disse.

3. Om en gir uriktige opplysninger eller unnlater å gi opplysninger av betydning for medlemskapet når en blir tatt inn som medlem, og på den måten villeder avdelingen, kan medlemskapet bli

omgjort uten at en har krav på å få tilbake kontingent og avgift som er betalt. Før omgjøring av slikt medlemskap skjer, må vedkommende få høve til å forklare seg.

4. Blir det strid om et medlem har rett til å bli tatt opp eller bli stående i avdelingen, treffer medlemsmøtet avgjørelse i saken. Avgjørelsen kan påklages til forbundsstyret.

5. Streike- eller blokadebrytere kan under ingen omstendigheter bli medlemmer før vedkommende har ordnet sitt mellomværende med det forbund som saken hører inn under.

6. Utmelding må være skriftlig og grunngitt. Når tariffkrav for et personale er reist og saken er under arbeid, kan utmelding fra medlemmer som omfattes av kravet, ikke godkjennes. Det samme gjelder når anmodning om sympatistreik foreligger eller er besluttet.

§ 4 INNMELDING

Medlemmet skal betale kontingent og forsikringsandel fra og med innmeldingsmåneden. Ved trekk av kontingenten i lønn skal kontingenten og forsikringsandelen trekkes i første avlønning etter at innmeldingsblanketten er undertegnet. Forbundets vedtekter leveres medlemmet når første kontingentmåned er betalt. Medlemmet skal straks gis rettigheter i de til enhver tid gjeldende kollektive LO *Favør*-produkter når innmeldingsblankett er underskrevet.

§ 5 MEDLEMSKONTINGENT

1. Avdelingen/regionens årsmøte vedtar selv størrelsen av den kontingent som dens medlemmer skal betale, men den kan ikke være lavere enn den minste kontingentsats som representantskapet til enhver tid har fastsatt.

2. Medlemmer skal betale kontingent og forsikringsandel innen utgangen av hver løpende måned. Avdelingskasserere og tillitsvalgte på arbeidsplassene skal være behjelpelige med at alle medlemmer får ordnet sin kontingent og forsikringsandel slik at ikke medlemmets rettigheter går tapt.

§ 6 ÅRSMØTE OG MEDLEMSMØTER

1. Ordinært årsmøte holdes innen utgangen av mars. Årsmøtet kunngjøres med minst 14 dagers varsel. Dagsorden skal gå fram av kunngjøringen. Andre saker enn dem som er ført opp, kan ikke tas opp til behandling. På årsmøtet skal foretas valg og behandling av regnskap og årsberetning. Virksomhetsrapport og regnskap skal sendes regionkontoret umiddelbart etter årsmøtet sammen med melding om de valg som er foretatt.

2. Valg av styre foretas på hvert årsmøte. Leder, nestleder, kasserer og sekretær velges ved særskilt valg. Disse kan velges for 2 år ad gangen, dog slik at 2 er på valg hvert årsmøte. Første gang avgjøres funksjonstiden ved loddtrekning. Det velges i tillegg en ungdomskontakt som bør velges av og blant medlemmer under 30 år. Dessuten bør studieleder, agitasjonsleder osv. velges på årsmøtet. Denne tiltrer med alle rettigheter. Avdelingen skal på sitt årsmøte hvert annet år velge representant(er) til regionens representantskap. Har avdelingen tillitsvalgt(e) som er fastlønnet(e), skal funksjonstiden være inntil 2 år. For å bli valgt må en ha absolutt flertall. Oppnås ikke dette ved første gangs avstemning, foretas bundet valg mellom de to som har fått flest stemmer.

3. Årsmøtet kan velge 2 regnskapskyndige som revisorer til å føre kontroll med avdelingens regnskap. Funksjonstiden er 2 år, likevel slik at 1 står for valg ved hvert årsmøte. Ved dødsfall eller annen avgang velges ny revisor for resten av valgperioden. Valget foregår på første medlemsmøte. Dersom avdelingen ikke har regnskapskyndige medlemmer som kan velges til revisor, eller avdelingens medlemstall er over 1000, skal det engasjeres registrert revisor.

4. Et medlem bør ta på seg tillitsverv som avdelingen eller forbundet velger det til.

5. Medlemmer som ønsker saker tatt opp i medlemsmøte eller årsmøte, skal sende forslag om det til styret. Forslag som ikke er kommet innen 1 uke før medlemsmøtet eller årsmøtet holdes, kan ikke forlanges behandlet før på det etterfølgende møte.

6. Ekstraordinært årsmøte skal innkalles når styret eller minst 25 % av medlemmene forlanger det. Forbundsstyret kan også forlange innkalt til ekstraordinært årsmøte. På det ekstraordinære årsmøtet kan bare behandles saker som har vært foranledning til innkallingen. Slikt årsmøte innkalles med minst 2 dagers varsel.

7. Avdelingens styre innkaller til medlemsmøte og bestemmer møtets dagsorden. Forslag som er kommet inn fra medlemmer i samsvar med punkt 5 i denne paragraf, skal føres opp på dagsordenen.

8. På ordinært og ekstraordinært årsmøte samt medlemsmøter blir alle saker med unntak av dem som etter vedtektene krever absolutt flertall, avgjort ved stemmeflertall. I tilfelle av stemmelikhet er forslaget forkastet.

9. De som er medlemmer i andre forbund, kan delta i avdelingens møter såframt de etter Landsorganisasjonens vedtekter har rett til å opprettholde sitt medlemskap i et annet forbund. De har talerett, men ikke stemmerett. I tariffspørsmål har slike medlemmer også stemmerett om saken gjelder deres egne lønns- og arbeidsvilkår. (Når det gjelder avstemning om nye tariffavtaler, henvises til § 9, punkt 3.)

10. Skriftlig avstemning skal foretas når 1/5 av de som har møtt fram, krever det med mindre annet er bestemt (jfr. punkt 8).

§ 7 STYRET

1. Avdelingens styre skal i alminnelighet bestå av minst 5 – høyst 9 - medlemmer med minst 3 vararepresentanter. Leder av ungdomsgruppa/ungdomskontakten er også medlem av avdelingsstyret med alle rettigheter. Bransjegruppene bør være representert i avdelingens styre.

2. Styret er vedtaksført når over halvparten av medlemmene er til stede. Er det stemmelikhet, gjør lederens stemme utslaget.

3. Styret leder avdelingen i samsvar med vedtektene, landsmøtets og årsmøtets vedtak.

4. Lederen har den daglige ledelse av avdelingen.

5. Nestlederen skal fungere som leder dersom denne har forfall.

6. Sekretæren fører møteprotokoller og besørger korrespondansen i samråd med lederen.

7. Regionkontorene har ansvaret for regnskapsføringen i avdelingene i regionene.

8. Styret har til enhver tid rett til å kreve lagt fram for seg regnskapene. Forbundsstyret kan videre kreve at regnskapene gjennomgås av representanter fra forbundet.

9. Uteblir et styremedlem fra 3 møter etter hverandre eller i løpet av årsmøteperioden uten å melde forfall, skal det utelukkes som styremedlem og første vararepresentant rykker opp som fast medlem.

§ 8 TARIFFKRAV, TARIFFREVISJONER, PLASSOPPSIGELSER

Ved fremme av tariffkrav, gjennomføring av tariffrevisjoner, plassoppsigelser og arbeidsstans følger avdelingen de bestemmelser som er fastsatt i forbundets vedtekter § 20.

§ 9 AVSTEMNINGSREGLER

1. Klubben/den tillitsvalgte har ansvaret for at uravstemning blir gjennomført blant medlemmene på bedriften.

2. Ved avstemning over ny tariffavtale skal stemmesedlene forsegles av styret eller stemmestyret i klubben og sendes regionkontoret.

3. Regionkontoret foretar deretter opptelling. Stemmeresultatet sendes forbundet. Det samme gjelder stemmesedlene hvis forbundet ber om det. Resultatet må ikke i noen form offentliggjøres før forbundet har gjort vedtak om det.

4. Rett til å delta i avstemningen om ny tariffavtale har alle medlemmer ved bedrifter som tariffavtalen gjelder for.

5. Alle stemmeberettigede medlemmer har stemmeplikt.

6. Medlemmer som under arbeidsstans uten gyldig grunn lar være å stemme over forslag til ny overenskomst, mister retten til fortsatt stønad. Tvister om denne bestemmelse avgjøres av forbundsstyret.

7. For øvrig gjelder § 21 i forbundets vedtekter.

8. Blir det tvist mellom en region og forbundet om bruken av avstemningsreglene, avgjør Landsorganisasjonens sekretariat tvisten. Unntatt herfra er bestemmelsene i punkt 6, 2. setning i denne paragraf.

§ 10 ARBEIDSSTANS

1. Avdelingen kan ikke på egen hånd iverksette arbeidsstans.

2. Om forbundet har vedtatt å sette arbeidsstans i verk eller en lockout er varslet, velger alle avdelinger/regioner som berøres av arbeidsstansen, en streike- eller lockoutnemnd. Regionen fordeler konfliktstønaden og øver den kontroll som er nødvendig under arbeidsstansen.

3. Så lenge arbeidsstansen varer, må ingen ta arbeid i bedrifter som omfattes av stansen, eller i bedrifter hvor det er erklært ubetinget sympatiaksjon. Den som gjør det, er blokade- eller streikebryter. Melding om det sendes straks til forbundsstyret.

4. Forbundsstyret treffer avgjørelse i hvert enkelt tilfelle om navnene på streike- og blokadebrytere skal offentliggjøres.

5. Tar medlemmene annet arbeid, må de gi melding om det til avdelingen. Så lenge medlemmene har slikt arbeid, faller stønaden under arbeidsstansen bort.

6. Ingen fagorganisert må søke arbeid etter endt lovlig streik eller lockout før alle medlemmer ved bedriften som var med i arbeidsstansen, har fått igjen arbeidet sitt. Den som tar arbeid i strid med dette, rammes av bestemmelsene i punkt 3 i denne paragraf. I særlige tilfelle kan forbundsstyret gjøre unntak.

7. Arbeidsstansen kan som regel ikke heves før avdelingen/regionen som er interessert i den har uttalt seg. Regionen kan heller ikke heve arbeidsstansen før forbundsstyrets samtykke er gitt.

8. Bare de medlemmer som interessetvisten gjelder, har stemmerett i spørsmålet om iverksetting, avslutning eller fortsetting av en arbeidsstans.

9. Ved alle avstemninger følges reglene i § 9 i disse vedtekter og for øvrig avstemningsreglene i forbundets vedtekter § 21.

§ 11 AVDELINGENS PLIKTER OVERFOR FORBUNDET OG LANDSORGANISASJONEN

1. Avdelingens vedtekter må ikke inneholde noe som strider mot forbundets og Landsorganisasjonens vedtekter, formål eller lovlige vedtak.

2. Ingen særorganisasjoner, celler, grupper eller aksjonsutvalg må dannes som har til hensikt å sette ut av funksjon de regulært opprettede og valgte instanser innenfor fagorganisasjonen, eller fremme formål som ligger ved siden av fagorganisasjonens.

§ 12 UTELUKKING AV MEDLEMMER

1. Om noen har opptrådt som streike- eller blokadebryter, skal vedkommende straks utelukkes som medlem av avdelingen.

2. Medlem som handler i strid med avdelingens, forbundets eller Landsorganisasjonens vedtekter, kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte med 2/3 flertall.

3. Medlemmer som handler uhederlig eller ukollegialt, kan utelukkes etter vedtak i medlemsmøte med 2/3 flertall. I stedet for utelukkelse kan på samme måte gjøres vedtak om suspensjon for kortere eller lengre tid. Suspenderte medlemmer må i den tid de er suspendert betale kontingent, men de har ikke høve til å delta i avdelingens møter og har ingen rettigheter i forbundet i den tid suspensjonen varer.

4. Om en slik sak som er nevnt i punktene 1, 2 og 3 står på dagsorden, har styret i avdelingen plikt til å varsle vedkommende slik at medlemmet kan være til stede på møtet og forsvare seg.

5. Den som blir utelukket etter dette vedtak, kan klage til forbundsstyret som tar endelig avgjørelse. Slik klage må være kommet til forbundsstyret innen 2 måneder etter at vedtaket er gjort. Den har ikke oppsettende virkning.

5. Utelukking av medlemskap fører alltid med seg at medlemmet mister alle tillitsverv i fagbevegelsen og kan heller ikke delta i fagforeningsmøter.

§ 13 SUSPENSJON FRA TILLITSVERV

1. Såfremt et medlem av styret gjør seg skyldig i straffbar eller ukollegial handling, kan styret suspendere vedkommende fra tillitsvervet.

2. Slik suspensjon skal straks innberettes til forbundsstyret til godkjenning inntil medlemsmøte blir holdt.

3. Godkjenner forbundsstyret suspensjonen, velger styret seg i mellomtiden, inntil medlemsmøte kan holdes, en av styrets medlemmer til å utføre de plikter som den suspenderte hadde.

4. Saken forelegges på første medlemsmøte til behandling. Til dette møtet skal den suspenderte innkalles og gis høve til å gjøre rede for seg.

5. Blir suspensjonen fra tillitsvervet stadfestet på medlemsmøtet, foretar også dette valg av ny tillitsvalgt i stedet for den suspenderte.

6. Har den suspenderte full lønn som tillitsvalgt, kan suspensjonen skje med eller uten bibehold av lønnen.

7. Den suspenderte kan innen 1 måned etter at vedkommende har fått varsel om suspensjonen påklage denne til forbundsstyret, som kan pålegge avdelingen å holde medlemsmøte til behandling av saken.

8. Når suspensjonsaker er endelig avgjort, kan avdelingen ta opp spørsmålet om utelukking av den suspenderte.

§ 14 UTMELDING OG OPPLØSNING AV AVDELINGEN

1. Utmelding av forbundet kan bare skje når forslag om det vedtas på ordinært årsmøte med 2/3 flertall av avdelingens medlemstall. Votering skal foregå hemmelig ved skriftlig avstemning, og bare de som har vært medlemmer og betalt kontingent i 12 måneder til og med den måned hvori årsmøtet holdes, har stemmerett.

   Avstemningen skal skje under forbundets kontroll. I tilfelle utmeldelse vedtas i samsvar med det som er nevnt foran kan medlemskapet i forbundet sies opp med 6 måneders varsel, men forbundet kan i mellomtiden kreve avholdt ny avstemning blant medlemmene ved innkalling til ekstraordinært årsmøte, hvor avstemningen foregår etter samme regler og på samme måte som nevnt ovenfor.

   Avdelinger som trer ut av forbundet og medlemmer av slike avdelinger, har ikke rett til å få tilbakebetalt midler. De har heller ikke noe som helst krav på forbundets understøttelse. Fortsetter noen som direkte medlemmer, beholdes de opparbeidede rettigheter såframt ingen andre bestemmelser i vedtektene er til hinder for det.

2. Avdelingen kan ikke oppløses uten forbundsstyrets godkjenning. Om avdelingen oppløses, tilfaller alltid avdelingens aktiva forbundskassen om ikke forbundsstyret gjør vedtak om noe annet.

§ 15 TOLKNING AV DISSE VEDTEKTER

Tolkning av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås, kan ikke prøves ved de sivile domstoler. De blir avgjort av forbundsstyret med rett til å klage til førstkommende landsmøte. På samme måte avgjøres organisasjonsmessige tvistespørsmål som ikke direkte er løst, i vedtektene.

§ 16 SÆRVEDTEKTER

Om avdelingen finner det nødvendig, har den rett til å gjøre vedtak om tillegg til disse vedtekter for sin lokale virksomhet. De skal legges fram for forbundsstyret og godkjennes av det.

§ 17 IKRAFTTREDEN

Disse vedtekter trer i kraft fra 15. september 2004.

GRUNNFORSIKRINGEN

Etter anbefaling av landsmøtet i 1972 vedtok medlemmene ved uravstemning å innføre Grunnforsikringen fra 1. januar 1973.

Når det gjelder Grunnforsikringens omfang og ytelser, vises til gjeldende vilkår som kan fås ved henvendelse til den lokale avdeling, forbundets hovedkontor eller regionkontorene.

KOLLEKTIV HJEMFORSIKRING

Landsmøtet i 1976 vedtok å innføre Kollektiv hjemforsikring for forbundets medlemmer fra 1. januar 1978.

Kollektiv hjemforsikring er en fullverdiforsikring for innbo og løsøre.

Når det gjelder vilkår og omfang for Kollektiv hjemforsikring vises til gjeldende vilkår som kan fås ved henvendelse til den lokale avdeling, forbundets hovedkontor eller regionkontorene.